

הם לא רצו להחזיר שטחים תמורת

שלום - עכשיו יחזירו אותם בלי שלום

קדחת המישחק

יכולנו לומר: אין זה בוגע לנו. אם אין דרכנו מתקבלת. אין זה מחובתנו לתת עצות לאותם שדחו אותה. שיתבשלו להם במיץ של עצמם. **אולם כולנו נמצאים במיץ הזה, וכולנו נת' בשל בו. כל החוזרים הטובים בצה"ל, האמהות והאבות. אנהנו חייבים לתת תשובה.**

עמדינו פעם במצוקה דומה, כאשר הוגשה לישראל תוכנית רוג'רס. עיקרה היה: הסדר מדיני מלא תמורת נסיגה של צה"ל לגבולות הקודמים, עם שינויים בלתי-מהותיים לטובת ישראל.

היה ברור לנו שתוכנית רוג'רס נופלת בהרבה מיוזמת-שלום ישראלית עצמאית, המופנית במישרין אל העולם הערבי בכלל, ואל העם הפלסטיני בפרט. פנייה כזאת היתה מביאה לשלום-אמת, שלם וממשי. רוג'רס היה יכול להביא רק להסדר, ביוזמתם ובשליטתם של האמריקאים. בכל זאת תמכנו בתוכנית רוג'רס. הבינונו שבגסיבות של או, בגלל חוסר-היכולת של ממשלת-גולדה, לא היתה קיימת ברירה מציאותית בין שלום-אמת לבין הסדר רוג'רס. הברירה היתה בין תוכנית רוג'רס לבין מלחמה. (בינתיים פרצה המלחמה, ומנהיגי ישראל, שדחו את תוכנית רוג'רס בהתנשאות עילאית, מתגעגעים אליה כיום בחלומותיהם.)

כאשר הצעתי כננסת - כחבר יחיד בי בית - לקבל את תוכנית רוג'רס, אמרתי לי גולדה מאיר: "שלום טוב עדיף על הסדר

כדאי להם להתעלם מיכולתה של ישראל. עדיין נותרו לנו בעלי-ברית חזקים בעולם.

גם היום יכולים אנחנו לחשמל את העולם הערבי בהצעה תר-משמעית, גדולה בפשטותה: רבותי, אנחנו מוכנים להחזיר את הכל, תמורת יצירת מציאות חדשה במרחב, מציאות שבה יתגשמו המאוויים הלאומיים הצודקים שלכם ושלנו, לפחות חלקית.

הכרזה זו היתה שורפת את כל הקלפים בעולם ובמרחב. יכולנו לקרוא לוועידה גדולה - עם או בלי מתווכים, בז'נבה או בשארם-א-שייך, כהשתתפות מנהיגות פלמ"חיות מופי-של ממש.

בכך לא היינו מסכנים דבר. דעת-הקהל העולמית שוב היתה מתייצבת לימינו, כמו בימים ימימה. אפשרויות חדשות, שכיום אפשר רק לחלום עליהן, היו נפתחות בפנינו.

אם נשיג כך את השלום הגדול - כפי שאני מאמין - נגשים את חזון הדור. אם ייכשל הניסיון, לא נפסיד דבר. עדיין נשארות

מאי ירד מאזנייה ישראלית בריבירה הצרפתית. חבריו גררו אותה, נגד רצונו, לקאזינו של מונטה-קארלו.

היו לו בכיס מאה דולרים - כל מה שנותר לו ממשכורתו - והוא קנה בהם אסימון אחד בקופה. את האסימון הזה שם על מיספר בשולחן הרולטה. הכודר התגלגל ונחת על המיספר הזה. הימאי קיבל 36 אסימונים גוספים.

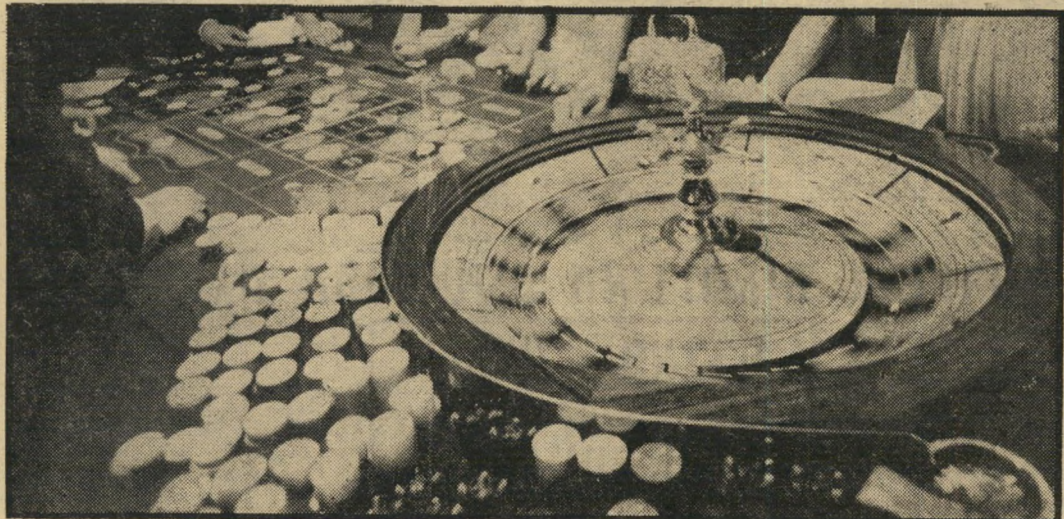
הוא שם את כל האסימונים האלה על מיספר אחר, ושוב זכה המיספר. עתה כבר היו בידיו 36 כסול 36 אסימונים.

הדבר חזר על עצמו כמה פעמים. חר עצום של אסימונים הצטבר לפניו. האולם כולו התפעל ממזל חסר-התקדים, ולא האמין למראה עיניו.

חברו אחו בשרולו ורחש באוזניו: "בוא, הפסק! המזל הזה אינו יכול להימשך! גש לקופה, המר את האסימונים בדולרים. תוכל לחיות מהם כל ימי הירך בעושר!"

אבל הימאי לא הקשיב. הוא היה אחוז קדחת-המישחק. שוב ושוב שם את האסימונים על מפת-המישחק - עד שהמזל בגד בו.

כאשר זו הימאי מן השולחן, לא נותר גרוש שחוק אחר בכיסו. הוא הפסיד את את מאה הדולרים שהיו עימו בכואו.

גרוע, אך הסדר גרוע עדיף על מלחמה טובה. כיום אני מוכן לחזור על אותו הפסוק עצמו.

אם לא יחיה הסדר, תהיה מלחמה. ובמלחמה זו אין לנו מה להרוויח. יש לנו הרבה מאד להפסיד. ממשלת רבין עשויה להחזיר הפעם שלושה אסימונים - אברורוס, המיתלה והגידי - תמורת דחיית המלחמה לזמן-מה.

זה מרגיז, אם לוקחים בחשבון שאסימונים אלה יכלו לעזור לנו להשיג את השלום. אך כשדעצמם, ערכם מוגבל.

יש תחליף לנפט של אברורוס. לכל היותר נמדד ערכו בכסף - והסכום הוא קטן בהשוואה לתקציב-ביטחון שנתי של 22.5 מיליארד לירות.

המיתלה והגידי הם עמדות צבאיות חשובות. אבל הם לא יכריעו את גורל הקרב, אם שוב יהיה קרב. ניצחנו ב-1967 כשהם היו הרחק מעבר לגבולנו. נוצחנו בימים הראשונים של מלחמת 1973. כשהם היו מאחורי קווינו.

לעומת זאת, אם נותר על הסדר-הביניים ונעדיף את המלחמה, אנו מזמינים אסון על עצמנו.

לא זה בלבד שהאבידות עלולות להיות כבדות - והרי לדם, בניגוד לנפט, אין מחיר. אלא שלאסון האנושי יתלווה אסון מדיני. צפויה התערבות מאסיבית של המעצמות. אמבארגו חדש של נפט עלול להקים את העולם כולו נגדנו. בתום המלחמה יהיה מצבנו המדיני והכלכלי חמור לאין ערוך יותר מאשר בראשיתה, אף אם ינחול צה"ל ניצחון בשדה-הקרב.

מניעת המלחמה שווה מחיר. מותר להציף דיוק מחיר זה - מכדי להפחית במאומה את הועם והבוז לממשלה שאינה מסוגלת להתעניינות לדרגה היסטורית, והמכובזת נכסים שאין להם תחליף מכדי להשיג דבר מילכד רחיה.

פתחות לפנינו כל שאר האופציות - במידה שבכלל ישנן כאלה.

מדוע אין ממשלת ישראל עולה על דרך זו לפחות עכשיו, אחרי ההתפכחות הגדולה של יום-הכיפורים? הרי השיכון הגדול חלף. במקומו בא קילקול-הקיבה של יום-המחרת. ובכל זאת אין הממשלה מסוגלת לעשות דבר בכיוון זה.

יש לכך רק הסבר אחד: גם עכשיו אין היא יכולה להשלים עם המחשבה שעליה לוותר על כל האסימונים. היא דבקה בהם כל עוד היא יכולה. כל יום של דחייה נראה לה כיום של "רווח זמן".

נדמה לה שהיא שומרת על רכוש גדול, כשהיא מחזירה אסימון אחרי אסימון, אסימון אחד כולד ככל פעם. ואין היא תופסת שעל פי שיטה זו תישאר בסופו של דבר ללא אף אסימון אחד - מכדי לרכוש דבר.

עכשיו עומדת בפנינו בעייה אינטלקטואלית ומצפון-נית, שאין תמורה ממנה: עלינו להעבדה שבשנה זו, שנת 1975, אין בישראל ממשלה או כנסת המסוגלות לפתוח במיבצע-שלום היסטורי, המבוסס על העיקרון האחד שהוא מצי-אותי: כל השטחים תמורת כל השלום. יש לנו ממשלה קטנה, וכנסת עלובה עוד יותר. זהו אסון לאומי - אבל זוהי עובדה.

משום כך אין בידינו כעת הברירה המעשית: שלום או הסדר-ביניים.

לעומת זאת יש בידינו ברירה אחרת לגמי רי: הסדר-ביניים או מלחמה.

עלינו להתמודד עם ברירה זו בכל הוישר האינטלק-טואלי והתוקף המוסרי.

אנחנו מואסים בשיטת הסדר-הביניים, המבזבזת את ההון הדרוש לנו להשגת השלום. אך האם עלינו להעדיף על פניה שיטה שתביא בוודאות גמורה למלחמה חדשה?

בשבע השנים האחרונות סיפרתי סיפור באנאלי זה מאות פעמים בהרצאות ובנאומים. השתמתי בו כדי להדגים את מצבה של מדינת-ישראל.

היא נגררה אל שולחן-המלחמה. שוב ושוב זכתה בהימור. היא גרפה רכוש גדול. במלחמת ששת-הימים נאסף בידיה שלל עצום של נכסים טריטוריאליים - השטחים הכבושים בצפון, במזרח ובדרום.

הפצרתי במאזינים - אזרחים טובים בי ארץ ומנהיגים דגולים כננסת - להתייחס אל השטחים האלה כאל אסימונים במישחקיהי מזרים.

"היה לנו מזל, הרבה מזל. הבה נקום עכשיו, בעודנו בשיא כוחנו ובמיטב מולנו, ניגש לקופה ונמיר את אסימוני-השטחים במטבעי-השלום".

העזתי להינבא: אם לא נהיה מוכנים לי החזיר את השטחים תמורת שלום, ניאזף בי סופו של דבר להחזיר את השטחים מכדי לקי כל השלום.

ההמשך היה כמו בסיפור. לא האורחים ולא המנהיגים אבו לשמוע. קדחת הניצחון אחזה בהם. הם היו בטוחים כי המזל אינו יכול לבגוד בנו. שנצח שוב ושוב. שנחזיק בכל האסימונים שהרווחנו, ונשיג עוד ועוד.

אבל המזל נשתנה. באה מלחמת יום-הכיפורים, הכדור גרש למיספר לאינכון, ונאזף לצנו להחזיר אסימונים טובים - קנפרה לקי נייטרחה.

רעיון המרכזי שהיה מונח בייסודו של המשל, היה זה: השטחים הכבושים הם אוצר, שנודע לאפשר לנו לקנות את השלום. כל השטחים, תמורת כל השלום.

הרעיון הזה לא נתקבל על-ידי הנהגת המדינה. למען האמת, הוא לא נתקבל גם על-ידי רוב רובו של הציבור. בימים ההם יש שיכרוך ועוורון, התבלבלו החושים והשתנו הערכים. הציבור שוב לא ידע להבחין בין אסימונים לבין מטבע אמיי תית. היה נדמה לו שהאסימונים שווים הרבה יותר מאשר המטבע, שהשטחים מושכים ויקי רים יותר מהשלום.

הנהגה אשר יגורנו בא: מחזירים את האסימונים מכדי להשיג תמורי רתם דבר. אמנם רק כמה אסימונים ככל פעם.

אבל החר חולך וקטן. ואם יימשך התהליך, נישאר בסופו של דבר ללא אסימונים ככלל.

הסדרים החלקיים, הקרויים גם "התקדמות צעד אחר צעד", אינם אלא שיטה של החזרת אסימון נים מבלי להשיג תמורתם דבר, מילכד רחיה.

גם היום ניתן עדיין להציע את העיסקה ההיסטורית - "כל השטחים תמורת כל הי שלום".

כימעט כל השטחים הכבושים מצויים עדיין בידינו. עדיין כוחנו עימנו. עדיין לא הגיעו הערבים למצב שבו